

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.411.004.02.2015
R/15/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach
al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce
T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05
lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	R/15/002 – Skuteczność działań podejmowanych przez wybrane jednostki organizacyjne PGL „Lasy Państwowe” i Policji, w zakresie zapobiegania szkodnictwu leśnemu w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa na terenie województwa świętokrzyskiego.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2013-2015 (do dnia zakończenia kontroli), z uwzględnieniem działań podejmowanych w okresie wcześniejszym, w przypadkach, gdy miały one związek z przedmiotem kontroli.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Zbigniew Majewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93116 z dnia 8 kwietnia 2015 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach, al. Armii Krajowej 27, 27-200 Starachowice (dalej: Policja lub KPP).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Sławomir Sędybył – Komendant Powiatowy Policji (dalej: Komendant Policji). [dowód: akta kontroli str. 3-4]

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Policja udzielała pomocy Nadleśnictwu Starachowice (dalej: Nadleśnictwo) w zwalczaniu szkodnictwa leśnego². W badanym okresie Nadleśnictwo zgłosiło do Policji 31 spraw, które objęte zostały postępowaniami wyjaśniającymi – 18 z nich zakończono umorzeniem, wobec niewykrycia sprawców przestępstw lub wykroczeń, w trzech sprawach odmówiono wszczęcia postępowania, bowiem czyny nie zawierały znamion przestępstwa, wobec jednej osoby postępowanie dotyczące kradzieży kamery monitoringu lasów przekazano do prokuratury, w ośmiu sprawach skierowano wnioski o ukaranie do sądu. Wobec jednej osoby Prokuratura Rejonowa w Starachowicach skierowała do sądu akt oskarżenia.

Policja podejmowała wspólne działania z przedstawicielami Nadleśnictwa, biorąc udział w 29 patrolach terenów leśnych wraz ze Strażą Leśną oraz czterech szkoleniach i naradach, których przedmiotem była współpraca Policji i Nadleśnictwa w celu zwalczania szkodnictwa leśnego.

Policja nie ewidencjonowała zdarzeń dotyczących liczby wykonanych kontroli drogowych związanych m.in. z przewozem ładunku drewna, stroiszu jodłowego czy kłusownictwa oraz przypadków przekazywania Nadleśnictwu (na jego wniosek) informacji o właścicielach pojazdów, którzy byli sprawcami przestępstw lub wykroczeń. Brak ewidencji w tym zakresie uniemożliwił ustalenie zakresu faktycznej współpracy i pomocy udzielonej przez Policję Nadleśnictwu w zwalczaniu szkodnictwa leśnego.

Policja nie posiadała planu wspólnych działań z Nadleśnictwem w zakresie ochrony lasów państwowych przed szkodnictwem leśnym, o którym mowa w § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2014 r. w sprawie zasad współdziałania Lasów Państwowych z Policją³ (dalej: rozporządzenie MŚ) oraz nie wykazała inicjatywy w zakresie

¹Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej wg 3-stopniowej skali ocen jest nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie daje prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, NIK stosuje ocenę opisową.

² Do szkodnictwa leśnego zaliczamy zgodnie z zarządzeniem Nr 52 z dnia 9 września 2004 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – bezprawne korzystanie z lasu, kłusownictwo, kradzież lub zniszczenie mienia oraz kradzież drewna z Lasu Państwowego.

³ Dz. U. z 2014 r., poz. 910 (wcześniej, do 9 lipca 2014 r. obowiązywało rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 15 września 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad współdziałania Lasów Państwowych z Policją – Dz. U. Nr 78, poz. 397).

opracowania takiego planu. Dopiero na wniosek Nadleśnictwa, w lipcu 2015 r. został opracowany i uzgodniony z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach „Plan wspólnych działań Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach i Nadleśnictwa Starachowice w latach 2015-2020”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Pomoc Policji udzielana Nadleśnictwu w zakresie ścigania osób podejrzanych o popełnienie przestępstw lub wykroczeń związanych ze szkodnictwem leśnym

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z § 5 pkt 2 rozporządzenia MŚ – *prowadzenie wspólnych działań obejmuje: organizowanie i prowadzenie, za zgodą właściwego komendanta wojewódzkiego lub Komendanta Stołecznego Policji, działań na określonym terenie na podstawie opracowanego przez jednostki Lasów Państwowych i Policji planu*⁴.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia MŚ – prowadzenie wspólnych działań, o których wyżej mowa, następuje na uzasadniony wniosek jednej ze stron.

Policja do dnia rozpoczęcia kontroli nie posiadała planu wspólnych działań z Nadleśnictwem w zakresie organizowania i prowadzenia działań na określonym terenie, o którym mowa w § 5 pkt 2 rozporządzenia MŚ i nie występowała z inicjatywą opracowania takiego planu.

1.2. Zgodnie z § 4 pkt 1 lit. a-b rozporządzenia MŚ – *udzielanie pomocy w realizacji czynności służbowych obejmuje: pomoc zapewnianą jednostkom organizacyjnym Lasów Państwowych przez organy Policji w zakresie:*

- a) *przeszukiwania pomieszczeń i innych miejsc oraz kontroli środków transportu w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa;*
- b) *ścigania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia w lasach, w szczególności osób podejrzanych o kłusownictwo.*

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo przekazało do Policji 31 zawiadomień o popełnieniu przestępstw lub wykroczeń, z tego 12 w 2013 r., 13 w 2014 r. oraz sześć w I półroczu 2015 r. Zawiadomienia dotyczyły szkodnictwa leśnego, polegającego na: kradzieży mienia (8 przypadków), zniszczeniu mienia (8), naruszeniu przepisów przeciwpożarowych (3), pożaru lasu (1), wyrzucaniu śmieci do lasu (5), wykroczeniu drogowym (1) oraz wyrębie gałęzi, korzeni i krzewów (5). Policja podjęła postępowania we wszystkich 31 sprawach zgłoszonych przez Nadleśnictwo. W trakcie tych postępowań Policja nie dokonywała przeszukań pomieszczeń i innych miejsc oraz nie przeprowadzała kontroli środków transportu. Efektem podjętych działań było skierowanie do Sądu Rejonowego w Starachowicach ośmiu wniosków o ukaranie, tj.: przeciwko pięciu osobom za wyręb gałęzi, korzeni i krzewów z lasu oraz trzem osobom za wyrzucanie śmieci do lasu. Ponadto wobec jednej osoby Prokuratura Rejonowa w Starachowicach skierowała akt oskarżenia do ww. sądu za zniszczenie mienia (pożar starej gajówki), a wobec drugiej osoby postępowanie dotyczące kradzieży kamery monitoringu lasów przekazano do prokuratury. Z pozostałych 21 spraw objętych postępowaniem, w trzech dotyczących zniszczenia mienia wydano decyzje o odmowie wszczęcia postępowania z uwagi na to, że czyny nie zawierały znamion przestępstwa, natomiast 18 spraw umorzono wobec niewykrycia sprawców. [dowód: akta kontroli str. 9-14, 57-65]

1.3. Zgodnie z § 4 pkt 2 lit. a-d rozporządzenia MŚ – *Lasy Państwowe zapewniają pomoc organom Policji w zakresie: lokalizowania i identyfikowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, zabezpieczania śladów, udostępniania danych z monitoringu wizyjnego oraz opieki przewodnika w przypadku prowadzenia czynności dochodzeniowych przez Policję na terenach leśnych.*

---

⁴ W § 5 pkt 2 obowiązującego do dnia 9 lipca 2014 r. rozporządzenia z dnia 15 września 1992 r. przewidziano, że *organizowanie i przeprowadzanie, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą właściwego komendanta wojewódzkiego Policji, działań na określonym terenie na podstawie specjalnie opracowanego planu, zwłaszcza w rejonach zagrożonych przestępstwami i wykroczeniami w zakresie szkodnictwa leśnego.*

W kontrolowanym okresie Policja jeden raz zwróciła się do Nadleśnictwa o pomoc w dokonaniu wyceny stoiszu, po ujawnieniu jego kradzieży w dniu 13 października 2014 r., w wyniku kontroli drogowej. Po dokonaniu wyceny przez Nadleśnictwo, sprawcy kradzieży zostali ukarani przez Sąd Rejonowy w Starachowicach grzywną po 300 zł.

Poza ww. przypadkiem Policja nie korzystała z pomocy Nadleśnictwa w czynnościach dochodzeniowych, o których mowa w ww. przepisie rozporządzenia MŚ.

Komendant Policji wyjaśnił: (...) *charakter spraw o przestępstwa i wykroczenia zaistniałych na terenie Lasów Państwowych prowadzonych przez KPP Starachowice nie wymagał zwracania się o pomoc do Nadleśnictwa (...)*. [Dowód: akta kontroli str. 40-41]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Policja nie posiadała planu wspólnych działań z Nadleśnictwem w zakresie ochrony lasów państwowych przed szkodnictwem leśnym oraz nie przejawiała inicjatywy mającej na celu opracowanie takiego planu.

Komendant Policji wyjaśnił, że nie opracowano wspólnie z Nadleśnictwem Starachowice planu działań na terenie podległym Nadleśnictwu, gdyż uznano, że ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r.⁵ w art. 1 ust. 2 już wskazuje podstawowe zadania Policji, m.in. w zakresie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. (...) *Brak planu nie oznacza braku współpracy z Nadleśnictwem Starachowice. Na bieżąco w razie potrzeb wynikających z zagrożeń wskazanych przez Nadleśnictwo prowadzone są działania mające na celu patrolowanie terenów leśnych w celu przeciwdziałania zjawiskom przestępczym.*

„Plan wspólnych działań Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach i Nadleśnictwa Starachowice w latach 2015-2020” został opracowany w lipcu 2015 r. na wniosek Nadleśnictwa i uzgodniony z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach. [dowód: akta kontroli str. 9, 44-56]

Ocena częściowa

Policja udzielała pomocy Nadleśnictwu w zwalczaniu szkodnictwa leśnego. Działania w tym zakresie prowadzono, pomimo że do dnia rozpoczęcia kontroli KPP nie posiadała planu wspólnych działań z Nadleśnictwem w zakresie organizowania i prowadzenia działań na określonym terenie, o którym mowa w § 5 pkt 2 rozporządzenia MŚ i nie występowała z inicjatywą opracowania takiego planu.

Policja podjęła postępowania we wszystkich 31 zawiadomieniach o popełnieniu przestępstw lub wykroczeń zgłoszonych przez Nadleśnictwo Starachowice.

2. Wspólne działania Policji z Nadleśnictwem w celu zapewnienia przeciwdziałania szkodnictwu leśnemu oraz wymiana informacji

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zgodnie § 5 pkt 1 lit. a-c rozporządzenia MŚ – *prowadzenie wspólnych działań obejmuje: patrolowanie terenów leśnych w celu zapewnienia:*

a) *bezpieczeństwa i porządku publicznego w lasach, wzdłuż uczęszczanych szlaków komunikacyjnych i turystycznych, na terenach leśnych wokół miast oraz w obiektach turystycznych,*

b) *ochrony przeciwpożarowej,*

c) *ochrony przyrody i środowiska, z uwzględnieniem ochrony runa leśnego, oraz ochrony cieków i zbiorników wodnych.*

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Policji uczestniczyli w 29 patrolach terenów leśnych wspólnie ze Strażą Leśną Nadleśnictwa, z tego: w 2013 r. – w 12 patrolach, w 2014 r. – 16 oraz w I kwartale 2015 r. – w jednym patrolu. Podczas patroli w 2013 i 2014 r. nie ujawniono przypadków szkodnictwa leśnego oraz innych zdarzeń, o których mowa w wyżej przytoczonym przepisie. Natomiast podczas patrolu w dniu 13 lutego 2015 r. ujawniono i odnaleziono skradzioną kamerę, służącą do monitorowania terenów leśnych przez Nadleśnictwo. [dowód: akta kontroli str. 10-12]

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 355 ze zm.

2.2. Według § 5 pkt 3 rozporządzenia MŚ – *prowadzenie wspólnych działań obejmuje: prowadzenie wspólnych szkoleń dla pracowników Lasów Państwowych oraz funkcjonariuszy Policji, w szczególności z zakresu zasad użycia, przechowywania i konserwacji broni palnej, zasad stosowania środków przymusu bezpośredniego, zwalczania szkodnictwa leśnego, w tym kłusownictwa i kradzieży w lasach.*

Policja nie organizowała dla Nadleśnictwa szkoleń w zakresie zasad użycia broni, jej przechowywania i konserwacji oraz stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Komendant Policji wyjaśnił, że Nadleśnictwo nie zwracało się do Policji o zorganizowanie szkoleń w powyższym zakresie. Policja nie organizowała również innych szkoleń dla pracowników Nadleśnictwa, bowiem liczba zdarzeń, zarówno przestępstw jak i wykroczeń (łącznie 31 przypadków zaistniałych w latach 2013-2015 I półrocze) w ocenie Komendanta Policji, nie stanowiła istotnego problemu w skali ogólnego zagrożenia przestępczością na terenie objętym działalnością Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach. [dowód: akta kontroli str. 57-58]

Przedstawiciele Policji uczestniczyli w badanym okresie w czterech różnego rodzaju szkoleniach, spotkaniach i naradach, których organizatorem było Nadleśnictwo, tj.:

- 27 marca 2013 r. w naradzie poświęconej ocenie zwalczania szkodnictwa leśnego za 2012 r.;
- 8 maja 2013 r. w spotkaniu zespołu roboczego ds. zwalczania szkodnictwa leśnego;
- 29 października 2013 r. w szkoleniu dotyczącym współpracy na rzecz bezpieczeństwa obszarów leśnych;
- 31 marca 2015 r. w naradzie poświęconej problematyce szkodnictwa leśnego. [dowód: akta kontroli str. 18-33]

Podczas spotkania roboczego, które odbyło się w dniu 8 maja 2013 r., przedstawiciele Nadleśnictwa wskazali zebranych, tj.: przedstawicielowi Wydziału Prewencji Policji oraz przedstawicielom Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Starachowicach, lokalizację obszarów leśnych najbardziej narażonych na szkody z tytułu podpałek oraz zaprezentowali możliwości przenośnego monitoringu wizyjnego, będącego na wyposażeniu Straży Leśnej. Spotkanie zakończyło się m.in. ustaleniami, że na wniosek Straży Leśnej, która udostępni numery rejestracyjne pojazdu, Policja ustali niezwłocznie jego właściciela i przekaze informację zwrotną oraz dokona rozeznania możliwości uzyskania i przekazania Nadleśnictwu informacji dot. właściciela nieruchomości, z której doszło do przerzutu pożaru na grunty leśne. [dowód: akta kontroli str. 19-20]

W Systemie Wspomagania Dowodzenia KPP Starachowice brak było informacji o zdarzeniach, w związku z którymi Policja ustalała właścicieli pojazdów czy nieruchomości dla potrzeb Straży Leśnej Nadleśnictwa Starachowice.

Komendant Policji wyjaśnił, że (...) *w trakcie wspólnych służb realizowanych ze Strażą Leśną, w okresie objętym kontrolą nie sporządzano żadnej dokumentacji mogącej poświadczyć przekazywanie pomiędzy Policją, a Strażą Leśną informacji dotyczących właścicieli pojazdów czy nieruchomości. Nie ustalono również aby sporządzona była dokumentacja lub zapisy w notatnikach służbowych policjantów dot. kontroli drogowych związanych z przewożeniem ładunku drewna, stoiszu jodłowego czy też kłusownictwa, która mogłaby poświadczyć takie działania. Ustalenia zostały zweryfikowane w oparciu o notatki przekazane przez wszystkich policjantów KPP i KP w Brodach pełniących służbę zewnętrzną.* [dowód: akta kontroli str. 38, 57-58]

Głównym celem szkolenia zorganizowanego w dniu 29 października 2013 r. przez Nadleśnictwo, w którym uczestniczyli funkcjonariusze Policji było podniesienie efektywności ujawniania kradzieży drewna, stoiszu jodłowego oraz przypadków kłusownictwa m.in. poprzez prowadzenie przez Policję kontroli pojazdów poruszających się po drogach publicznych. Słuchaczom została przedstawiona charakterystyka Nadleśnictwa, zasady podziału powierzchniowego oraz możliwości ich wykorzystania w sprawnej orientacji w lesie, a także możliwości zastosowania leśnej mapy numerycznej i GPS w prowadzonych przez Policję działaniach poszukiwawczych. Policjanci otrzymali poradnik zawierający wzory dokumentów dotyczących obrotu drewnem (asygnaty, kwity wywozowe, paragony fiskalne, faktury) oraz wzór płytek do numerowania drewna. [dowód: akta kontroli str. 21-28]

Komendant Policji nie przedłożył w trakcie kontroli dokumentów świadczących o przeprowadzonych przez Policję kontrolach drogowych, które dotyczyły przewozu drewna, stoiszu jodłowego czy kłusownictwa, stwierdzając, że Policja nie prowadzi statystyk w tym zakresie. Poinformował natomiast kontrolera o wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 13 października 2014 r. przez funkcjonariuszy KPP Starachowice, podczas której ujawniono przewóz skradzionego z terenu Nadleśnictwa Suchedniów stoiszu jodłowego. Sprawcy kradzieży zostali ukarani grzywną przez Sąd Rejonowy w Starachowicach. [dowód: akta kontroli str. 34-35, 38-39]

Na naradzie w dniu 31 marca 2015 r. poświęconej problematyce szkodnictwa leśnego na terenie Nadleśnictwa, Naczelnik Wydziału Prewencji Policji zaproponował utworzenie patroli łączonych w godzinach wieczorowo-nocnych, w piątki oraz stwierdził, że Policja planuje objęcie kontrolą wszystkich pojazdów wyjeżdżających z lasu. [dowód: akta kontroli str. 29-33]

Do 29 czerwca 2015 r. nie zostały utworzone patrole wieczorowo-nocne, o których wyżej mowa oraz nie zostały objęte kontrolą pojazdy wyjeżdżające z lasu.

Komendant Policji wyjaśnił, że Nadleśnictwo do chwili obecnej nie zgłosiło potrzeb w zakresie wspólnych służb patrolowych, natomiast zapis w protokole ze spotkania w dniu 31 marca 2015 r., dotyczący objęcia kontrolą Policji wszystkich pojazdów wyjeżdżających z lasów był zapisem niefortunnym. [dowód: akta kontroli str. 34-35, 38-39, 57-58]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

W Systemie Wspomagania Dowodzenia KPP Starachowice nie zamieszczano informacji o zdarzeniach, w związku z którymi Policja ustalała dla potrzeb Straży Leśnej Nadleśnictwa, właścicieli pojazdów czy nieruchomości, z której doszło do „przerzutu” pożaru na grunty leśne. Zdaniem NIK istnieje potrzeba ewidencjonowania w Systemie wszelkich działań podejmowanych przez Policję, w tym również tych, które nie przyniosły spodziewanych rezultatów, aby w sposób nie budzący wątpliwości dokumentować podejmowane przez Policję czynności, m.in. w związku z ochroną lasów państwowych przed szkodnictwem leśnym.

Ocena cząstkowa

Przedstawiciele Policji uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach, spotkaniach i naradach dotyczących współpracy na rzecz bezpieczeństwa obszarów leśnych, których organizatorem było Nadleśnictwo. Policja nie organizowała dla Nadleśnictwa szkoleń w zakresie zasad użycia broni, jej przechowywania i konserwacji oraz stosowania środków przymusu bezpośredniego, gdyż Nadleśnictwo nie zwracało się do Policji o zorganizowanie takiego szkolenia.

Policja podejmowała wspólne działania z przedstawicielami Nadleśnictwa, m.in. patrolując ze Strażą Leśną tereny leśne.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia   września 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

Kontroler
Zbigniew Majewski
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis